WIKIPEDIA

Samieg an Norzh

Ur yezh samiek eo **samieg an norzh** pe **sámi an Norzh** (*sámegiella*, *davvisámegiella*) eus familh ar yezhoù finnek-ougrek komzet gant 15 000-25 000 den e hanternoz Norvegia, Sveden ha Finland.

Ar yezh samiek muiañ komzet an hini eo.

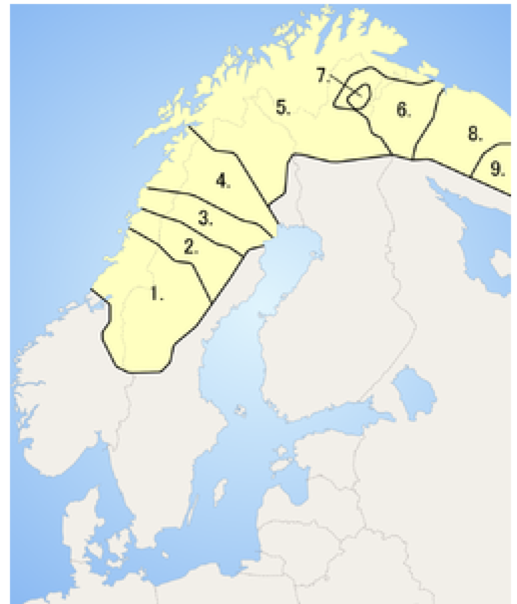
Israñnet e vez e teir rannyezh pennañ :

* Rannyezh Torne
* Rannyezh Finnmark
* Rannyezh an arvor

Skrivet e vez en un doare unvan gant al lizherenneg latin gant un nebeud lizherennoù ispisial ouzhpenn :

A/a, Á/á, B/b, C/c, Č/č, D/d, Đ/đ, E/e, F/f, G/g, H/h, I/i, J/j, K/k, L/l, M/m, N/n, Ŋ/ŋ, O/o, P/p, R/r, S/s, Š/š, T/t, Ŧ/ŧ, U/u, V/v, Z/z, Ž/ž.

Samieg an norzh (*Davvisámegiella*)

An tolead **5** eo hini samieg an Norzh

Perzhioù

Komzet e :	Norvegia, Sveden, Finland
Rannved :	Norzh Europa
Komzet gant :	~25 000
Renkadur :	goude 100
Familh-yezh :	Yezhoù ouralek ▪ Yezhoù finnek-ougrek ▪ Yezhoù finnek-samiek ▪ Yezhoù samiek ▪ **Samieg an Norzh**

Statud ofisiel

Yezh ofisiel e :	Enontekiö, Inari, Sodankylä hag Utsjoki e Finland
Akademiezh :	Ruovttueatnan gielaid dutkanguovddáš
Urzh ar gerioù :	SVO

Taolenn

Yezhadur

Ur yezh daspegel gant kalz a zispegadurioù eo samieg an Norzh, ur yezh hag he deus meur a fed yezhadur boutin gant ar yezhoù ouralek all. Emdroet-kenañ eo ivez war-zu morfologiezh ar c'hendeuziñ hag an displegañ, evel an

estoneg a zo kar a-bell dezhañ. Dre se, n'eo ket gant lostgerioù hepken eo merket ar morfemennoù, met ivez gant kemmoù morfofonologel ar wrizienn. E-touez ar c'hemmoù morfofonologel ez eo reizhiad an derez kensonenn an hini pouezusañ hag an hini kempleshañ.

Kodoù ar yezh	
ISO 639-1	se
ISO 639-2	sme
ISO 639-3	sme
Kod SIL	LPR

Sellit ivez ouzh ar pennad Yezh.

Troadoù

7 troad a zo e samieg an Norzh en unander, daoust m'eo heñvel furmoù ar genitiv hag an akuzativ, ha dre se e vez lavaret gant lod n'eus ket 'met 6 troad :

- Nominativ
- Genitiv
- Akuzativ
- Lokativ
- Illativ
- Komitativ
- Esiv

Heñvel eo furm an esiv (merker: *-n*) en unander hag el liester, da skouer : *mánnán* (evel bugel/evel bugale).

Raganvioù

Tri niver a zo d'ar raganvioù-gour : unander ; daouder ha liester. En daolenn amañ-dindan emañ ar raganvioù-gour en nominativ hag er genitiv/akuzativ.

	brezhoneg	**nominativ**	**brezhoneg**	**genitiv**
Kentañ gour (unander)	**me**	mun	**ma**	mu
Eil gour (unander)	**te**	don	**da**	du
Trede gour (unander)	**eñ, hi**	son	**e, he**	su
Kentañ gour (daouder)	**ni (hon-daou)**	moai	**hol, hon, hor**	munno
Eil gour (daouder)	**c'hwi (ho-taou)**	doai	**ho**	dudno
Trede gour (daouder)	**int (o-daou)**	soai	**o**	sudno
Kentañ gour (liester)	**ni**	mii	**hol, hon, hor**	min
Eil gour (liester)	**c'hwi**	dii	**ho**	din
Trede gour (liester)	**int**	sii	**o**	sin

En daolenn da-heul e tispleger ar raganv-gour *eñ/hi* (ne vez ket lakaet kemm etre ar reizhoù) en holl droadoù :

	Unander	**Daouder**	**Liester**
Nominativ	son	soai	sii
Genitiv-Akuzativ	su	sudno	sin
Lokativ	sus	sudnos	sis
Illativ	sutnje	sudnuide	sidjiide
Komitativ	suinna	sudnuin	singuin
Esiv	sunin	sudnon	sinin

Verboù

Gour

Displeget e vez ar verboù samiek evit tri gour :

- kentañ gour
- eil gour
- trede gour

Doare

Pevar doare a zo e samieg an Norzh :

- Doare-disklêriañ
- Doare-gourc'hemenn
- Doare-divizout
- Doare-gallout

Niver

Displeget e vez ar verboù samiek evit tri niver :

- unander
- daouder
- liester

Amzer

Daou amzer eeun a vez implijet e samieg an Norzh :

- tremenet
- nann-tremenet

ha daou amzer kevrennek :

- amzer-dremenet strizh
- amzer-beurdremenet

Verb nac'h

Evel ar yezhoù samieg all, ar finneg hag an estoneg en deus samieg an Norzh ur verb nac'h a vez displeget hervez an doare (doare-disklêriañ, doare-gourc'hemenn, doare-divizout ha doare-gallout), ar gour (1añ, 2l ha 3e) hag an niver (unander, daouder ha liester).

```
    Doare-disklêriañ         Doare-gourc'hemenn       Doare-divizout              Doare-gallout
    u .  d.       l.         u.     d.     l.         u.     d.       l.          u.     d.       l.
 1  in   ean      eat      1  -      -       -     1  allon allu     allot     1  aman   amame    amamet
```

2	it	eahppi	ehpet	2	ale	alli	allet	2	ale	alli	allet	2	amat	amade	amadet
3	ii	eaba	eai	3	-	-	-	3	allos	alloska	alloset	3	amas	amaska	amaset

Ne vez ket displeget ar verb nac'h-se hervez an amzer.

Gwelet ivez

- Samieg
- Yezhoù finnek-ougrek

Liammoù diavaez

- Gerioù samiek an Norzh er Wikeriadur
- Kimberli Mäkäräinen (http://www.uta.fi/~km56049/same/svocab.html) Geriaoueg samieg an Norzh - saozneg
- Geriadur sámi ha diaz-titouroù (http://risten.no)